

GAZETA

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XVIII
Nr. 867
Vineri 7 oct.
1966
4 pag. 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Caracteristica fundamentală pe care orinduirea socialistă a imprimat-o învățămîntului superior este legătura indisolubilă cu cerințele vieții, cu nevoile de dezvoltare ale societății. Această trăsătură își găsește justificarea în însăși rațiunea de a fi a școlii, în efortul de înțelegere și transformare a universului. De la primele unelte de muncă și pînă la rachetele cosmice, toate victoriile obținute în creația materială și spirituală, în dezvoltarea civilizației, își au punctul de plecare în strădania necurmată a omului spre cunoaștere. Cu atît mai mare este rolul învățămîntului în epoca contemporană, cînd știința devine o puternică forță de producție, un factor determinant al progresului uman.

(Din cuvîntarea rostită de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la adunarea consacrată deschiderii festive a anului universitar)

Organizațiile U. T. C., sprijin important al școlii

Pe marginea lucrărilor Plenarei C. C. al U. T. C. din 1 octombrie 1966



Aspect de la deschiderea anului de învățămînt universitar: conducătorii de partid și de stat în mijlocul cadrelor didactice și al studenților de la Universitatea București.

• În România învață în prezent peste 136 000 de studenți, ceea ce înseamnă 70 de studenți la 10 000 de locuitori.

• Numărul noilor studenți înscriși în facultăți în anul universitar 1966/1967 se ridică la peste 33 000, crescînd cu 8 000 față de anul trecut.

• Numai în Capitală învață în prezent 60 000 de studenți, adică de peste două ori mai mult decît totalul studenților existenți în România dinaintea de război.

Plenara Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist — care a avut loc zilele trecute — pomenind de la activitatea organizațiilor U.T.C. din școli și facultăți în anul precedent a dezbătut sarcinile și obiectivele care stau în fața acestor organizații, a adoptat măsuri menite să ducă la îmbunătățirea continuă a muncii în rîndurile tineretului studios, pentru a contribui, astfel, la mobilizarea elevilor și studenților în vederea îndeplinirii exemplare a principalei lor îndatoriri — învățătura, de a se forma ca cetățeni de nădejde ai patriei.

Relevînd tabloul amplu al dezvoltării învățămîntului din patria noastră, plenara a subliniat că anul de învățămînt 1966—1967 se desfășoară în condițiile în care, pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea al P.C.R. privind dezvoltarea școlii de toate gradele, au fost adoptate măsuri importante pentru ca școala noastră să-și îndeplinească tot mai bine rolul de seamă ce-i revine în formarea tinerii generații și educarea omului nou, în ridicarea nivelului profesional, cultural și de conștiință al întregului popor. Înfăptuirea liceelor de specialitate, reorganizarea mișcării pionieriste, îmbunătățirile aduse examenelor de admitere și absolvire în învățămîntul de cultură generală și superior, măsurile stabilite pentru perfecționarea procesului instructiv-educativ, lărgirea considerabilă a bazei materiale a învățămîntului sînt mărturie ale grijii și preocupării partidului nostru pentru creșterea și educarea tinerii generații, pentru formarea cadrelor necesare economiei și culturii.

Așa cum s-a apreciat la Congresul al VIII-lea al U.T.C. în ultimii ani organizațiile U.T.C. din școli au desfășurat o activitate mai bogată, a crescut rolul lor în întreaga viață socială. Ele au devenit un sprijin important al școlii în mobilizarea elevilor la însușirea cunoștințelor predate, în creșterea răspunderii acestora pentru îndeplinirea principalei lor îndatoriri — învățătura, pentru întărirea disciplinei școlare.

Rezultatele bune obținute la sfîrșitul anului școlar trecut, o glîndine în procentul ridicat de promovări, demonstrează că cea mai mare parte a elevilor au ca principală preocupare pregătirea temeinică, că în școlile noastre s-a încetăținit o atmosferă de muncă perseverentă, un climat favorabil studiului.

În prezent — s-a spus în plenara — în tot mai multe școli organizațiile U.T.C. reușesc să desfășoare activități multiple menite să contribuie la dezvoltarea interesului elevilor pentru învățătura. Tînd seama de problemele concrete ale fiecărui colectiv, organizațiile U.T.C. din licee, școli profesionale și tehnice au inițiat adunări pe clase, grupe de clase sau pe școli, simpozionuri, concursuri profesionale, acțiuni care s-au bucurat de aprecierea elevilor și au avut o puternică înrîurire asupra atitudinii lor față de muncă și învățătura, disciplină, asupra comportării lor în școală și în afara școlii.

Organizațiile U.T.C. au sprijinit în ultimul an în mai mare măsură conducerea școlilor în organizarea și desfășurarea cercurilor științifice, a cercurilor tehnice și culturale, a cercurilor literare și artistice, activități care au contribuit la mobilizarea a peste 80 000 elevi la concursurile de literatură, matematică, fizică și chimie. Ele au contribuit, prin activitățile întreprinse, la dezvoltarea pasiunii pentru știință a elevilor, la formarea încă din anii de școală a primelor deprinderi de muncă, de cercetare și creație.

În activitatea organizațiilor U.T.C. din școli un loc mult mai mare a ocupat sprijinirea elevilor pentru a se orienta în alegerea viitoare profesii, avînd în vedere atît înclinațiile lor personale cit și nevoile economiei și culturii naționale.

Dezvoltarea construcției socialiste cere oameni cu o vastă cultură, cu o temeinică pregătire de specialitate, cu o matură pregătire politică, care, prin atitudinea lor față de problemele societății noastre, fac zi de zi dovada înaltei lor conștiințe de oameni noi, de constructori ai socialismului.

Plenara a precizat că, în vederea realizării unui asemenea scop, organizațiile U.T.C. vor trebui să statornicească în colectivele de elevi o atmosferă de seriozitate în studiu, ajutîndu-i pe toți elevii să înțeleagă pe deplin necesitatea însușirii tuturor cunoștințelor predate în școală, a formării unui larg orizont de cultură generală. Mult mai stăruitor vor trebui să se ocupe organizațiile U.T.C. de a cultiva la elevi datoria însușirii temeinică a cunoștințelor la limba și literatura română, a consolidării, încă pe băncile școlii a pregătirii la matematică, fizică și chimie. Organizațiile U.T.C., alături de cadrele didactice, să-i ajute pe elevi să înțeleagă că în condițiile actuale ale dezvoltării societății noastre, în condițiile moderne ale dezvoltării omînitii, aceste cunoștințe sînt absolut necesare, indispensabile de domenii în care lucrezi.

Organizațiile U.T.C. au datoria să facă cunoscute elevilor obligațiile ce le revin în școală și în afara ei, să asigure cunoașterea prevederilor regulamentului școlar, să vegheze la respectarea lor, lînd atitudine fermă împotriva oricăror abateri de la disciplina școlară, făcînd din fiecare încălcare a acesteia o problemă de educație pentru întregul colectiv de elevi și profesori, pentru toată școala.

Să fie o preocupare permanentă stimularea opiniei colective, a masei de elevi pentru a interveni operativ și eficace ori de cîte ori se vor ivi manifestări incompatibile cu profilul pe care școala noastră, organizația U.T.C., îl imprimă fiecărui elev. În acest sens este necesar ca organizațiile U.T.C. să sprijine conducerea școlilor, profesorii în dezbaterile în cadrul orelor de dirigiență a problemelor privind pregătirea profesională și comportarea elevilor, ajutînd utilizării să participe activ la discuții, să evalueze neajunsurile existente în colectivele respective, să propună măsuri menite să ducă la îmbunătățirea situației școlare.

Organizațiile U.T.C. sînt chemate să sprijine acțiunile ce se întreprind în afara orelor de clasă, cum sînt meditațiile, consultațiile, ajutoarele elevilor care au greutăți în însușirea unor materii, mobilizîndu-se să frecventeze aceste forme în scopul consolidării cunoștințelor predate la ore.

Pentru a oferi elevilor posibilitatea de a dobîndi o cunoștință acumulată, de a afirma o atitudine și înclinații, organizațiile U.T.C. să ajute școala în organizarea cercurilor științifice, cercurilor tehnice, cercurilor literare, a concursurilor de literatură, matematică, fizică și chimie, a concursurilor pe meserii — activități în cadrul cărora să fie antrenat tot mai mulți elevi. Plenara a recomandat să fie extinsă experiența pozitivă acumulată de unele școli ca Hidromecanica — Brașov, Liceul nr. 1 — Galați, Centrul școlar construcții — Cluj, Liceul „Frații Buzești” — Craiova care pe parcursul anului școlar, organizează acțiuni de popularizare a rezultatelor din cercuri, iar la sfîrșitul anului are loc trecerea în revistă a activității în cadrul unei sesiuni de referate, prin expoziții, premierea celor mai buni elevi.

Organizațiile U.T.C. din liceele de specialitate, din școlile profesionale și tehnice trebuie să sprijine îndeaproape măsurile care se iau pentru buna organizare și

(Continuare în pag. 4-a)

A FI ELEV

Școala țării noastre este o instituție a poporului, pentru popor, este forul unde se gîndesc cetățenii de mine ai țării, viitorii ei muncitori, tehnicieni, oameni de știință, de cultură. Preluînd tot ce-i mai valoros din școala trecutului, școala noastră de azi se ridică pe culmi tot mai înalte, impunînd un nobil tel patriotic. Iată de ce a fi elev al școlii de azi este o mare, o adevărată mîndrie. Și dacă noi, profesorii, sîntem pătrunși de acest adevăr — și nu putem să nu fim — atunci parcă ni-i mai ușor să întipărim în mintea și în sufletul elevilor cîteva date absolut necesare pentru a face ca și ei să-l pătrundă în profunzime.

Cred că, în fond, a-i face pe copii și pe tineri conștienți de însemnătatea calității lor de elevi, înseamnă a-i învăța să fie ucenici conștienți în strădania de a se forma ca oameni, în efortul de a înțelege legile naturii și ale societății. Acestor ucenici, școala — uriașă instituție stuțită de zeci de mii de profesori — le creează așa condiții cu totul excepționale. Dar pe lângă asemenea condiții, ucenicii pregătiri pentru viață presupune și din partea lor muncă serioasă, disciplinată și dirză, dăruire și pasiune.

Școala a descoperit de mult că există elevi care învață cu plăcere, cu drag, cu pasiune și elevi care ciușesc cîte ceva de ici, de colo, fără a adînci, fără a se strădui să pătrundă înțeleșul lucrurilor, să descifreze vreo taină a științei sau a vieții. Primii iubesc școala și înțeleg ce înseamnă a fi elev, cellalți, de obicei, nu. Și tocmai aceștia încălca disciplina, nu dau profesoriilor respectul cuvenit. Atitudinea lor de insolentă, de bravadă, pretenția lor că școala trebuie să le dea totul fără efort și scoate, de fapt, în afara noțiunii de elev. Dar putem oare noi, educatorii, să socotim că am făcut totul pentru ca o asemenea categorie de elevi să nu mai existe în realitatea de azi a școlii? Unii dintre noi, din păcate, continuă să

creadă în caracterul „fatal”, ca să spun așa, al existenței elevilor ne-disciplinați, nerespicioși, care nu tresar la chemarea științei și al căror unic ideal în viață sînt „băieții de la tonomast”.

Astfel de profesori socotesc că acești elevi „așa sînt” și n-ai ce le face. Dar noi știm bine că elevii nu „sînt așa” ci „devin așa” datorită influențelor negative care se exercită asupra lor încetul cu încetul, influențe de care noi nu ne îngrijim de cît să-i îndepărtăm și pentru înfruntarea cărora noi nu i-am înarmat destul. Trebuie să recunoaștem că mulți învățători și profesori, au lăsat preocuparea pentru tinuta și comportarea elevilor în mare parte pe seama altor factori de educație. Sigur că nici un educator nu poate fi învinuit de lipsa dorinței de a avea în clasă, în școală, elevi pe care să-i fie mai mare dragul să-i privești, dar pot fi învinuiți mulți, de abandonarea problemei de la primele greutăți ivite în cale. Alți profesori care contribuie la existența elevilor neinteresati de învățătura și nedisciplinaiți sînt așa-ziii profesori „buni”, cei care dau dovadă de indulgență, nejustificată, care închid ochii la abateri sau trec peste ele cu ușurință. Dar niciodată elevii, cînd devin oameni în toată puterea cuvîntului, nu-i mai numesc „buni” pe aceștia. Îndiferență dacă au devenit oameni de nădejde sau nu, ei tot judecă asupra de fapt așa cum se cuvine, pe astfel de „profesori buni”.

S-au creat, în zilele noastre, toate condițiile pentru dispariția ființei și comportărilor necorespunzătoare. Iar noi, în primul rînd, sîntem cei chemați să ajutăm la disiparea și la creșterea seriozității în parțile lor. Este cazul să ne gîndim cu seriozitate la răspunderea pe care o avem nu numai pentru ce știe elevul, dar și pentru modul cum se comportă el în societate, în viață. De altfel, între aceste două laturi legătura este atît de strînsă și de evidentă, încît nu-i cazul să mai încercăm a convinge pe cineva.

Desigur, preocupîndu-ne de în-

levilor să renunțe la spontaneitatea și veselia specifică tineretii, dar îi vom ajuta să-și însușească o disciplină a muncii, a seriozității, să dovedească respect față de ei înșiși, față de semenii, de părinții, de profesori, de întreaga societate.

Prestigiul școlii este un element absolut necesar în educarea tinerilor în spiritul mîndriei de a fi elev, de a se strădui să-și însușească instrucția și educația necesare oricărui cetățean. Este de datoria noastră, a cadrelor didactice, să cultivăm cu pasiune, să ne îngrijim permanent de sporirea acestui prestigiu. El ține desigur, în primul rînd, de noi, de munca noastră care, atunci cînd e făcută așa cum trebuie, dă școlii o adevărată strălucire. Dar ține, într-o anumită măsură, și de atitudinea părinților. Se mai întilnesc cîteodată părinți care nesocotesc rolul uniformei, al tinutei corecte, care îi lasă pe copiii lor să facă nejustificate concesii unor extravaganțe ale modei bulevardiere. O astfel de concepție îngreuiază rolul educativ al școlii și susi. Uniforma este un element important în disciplină, în exercițiul autoeducării în spiritul ordinii, în crearea sentimentului de respect față de școală.

Pentru a-i face pe elevi să simtă necesitatea unei „comportări” corecte, este nevoie să colaborăm mai strîns, pe această linie, și cu părinții lor. Trebuie să ne asigurăm că și în familie există aceeași exigență, aceleași cerințe și recomandări.

A fi elev bun în lumea noastră înseamnă a străbate prima și cea mai sigură treaptă pentru a ajunge la calitatea de om adevărat. Toată munca noastră, toate eforturile noastre, trebuie să-i ajute pe tineri să urce, cu cît mai mare fermitate, această treaptă.

MARGARETA AILINCĂI
profesoară emerită

În inima Apusenilor

În inima Apusenilor, cale de cîteva ceasuri spre nord de Huedin se află locul cunoscut sub numele de Fîntinele. Spune istoria că pe aceste meleaguri moșii ridicăți la luptă pentru dreptate socială și libertate națională au re purtat o strălucită victorie în vremea revoluției de la 1848.

Au trecut de atunci decenii după decenii. Rosturi noi stăpînesc acum aceste străvechi meleaguri românești. Cu pe tot întinsul patriei noastre, și aici tinerii cinstesc faptele de eroism ale strămoșilor. De curînd, la inițiativa organizației regionale U.T.C., s-a organizat comemorarea bătaiei ce a avut loc pe aceste meleaguri. Cu mic cu mare, tinerii și oamenii de floarea vieții, ca și bătrînii ce și sprijină amîntul vieții în totia, cu toții au venit să cinstescă evenimentul.

Momentul solemn al depunerii coroanelor, program artistic pe teme populare, în care au fost cîntate vitejele strămoșilor și bucuria vieții noi, aspectul sărbătoresc în ansamblu vor rămîne momente de neuitat pentru pionierii și școlarii care au participat la festivitate.

T. I.

PREOCUPĂRI ȘI DIRECȚII ÎN CERCETAREA PEDAGOGICĂ

Inceputul anului școlar marchează o înnoire a muncii nu numai în școli, dar și în instituțiile chemate să sprijine școala. O discuție purtată recent la Institutul de științe pedagogice și la care au participat conf. univ. Vasilez Bunescu, directorul adjunct al Institutului, prof. dr. Petre Bărbulescu și prof. Marin Vișan, șefi de secție în cadrul Institutului, ne-a furnizat în această privință o vedere de ansamblu și câteva amănunțuri interesante în legătură cu preocupările actuale ale cercetătorilor în domeniul pedagogic.

Red.: Dezvoltarea actuală și în perspectivă a învățământului nostru în anii cincinalului a pus, desigur, în fața Institutului de științe pedagogice sarcini deosebite pe linia cercetării științifice multilaterale a fenomenelor din învățământ, a determinării celor mai eficiente metode desfășurării muncii de instruire și educare a tinerii generații. Am dori să întreprindem, cu sprijinul dv., un tur de orizont al preocupărilor actuale ale cercetării pedagogice din țara noastră.

Conf. V. Bunescu: Unul din principalele domenii de preocupare ale cercetătorilor Institutului se referă la munca de educare a tineretului. Este vorba, mai precis, de definirea sistemului educativ menit să contribuie la formarea personalității tinerilor în contextul vieții contemporane.

Red.: Puteți să vă referiți la unele rezultate obținute în acest domeniu?

Dr. P. Bărbulescu: Concluziile preliminare ale unei prime etape de cercetare, închinată activității educative în școala generală, au fost publicate de curând în cadrul unui număr dublu al „Revistei de pedagogie” (nr. 3—9/1966) sub titlul „Contribuții la sistemul muncii educative în școala generală”. Nu de mult au fost tipărite și lucrările: „Activitatea U.T.C. în școală” (Ed. politică); „Tineret, naștințe, idealuri” (Ed. științifică).

Activitatea cercetătorilor continuă în prezent pentru elaborarea unui sistem unitar al muncii educative în învățământul mediu. Cercetările de perspectivă sunt orientate în direcția alcătuirii unei metode unitare a muncii educative în școală, dându-se o atenție specială problemelor educative în organizațiile de pionieri și U.T.C. Cercetările noastre nu se referă numai la aspectele pe care le îmbracă activitatea educativă în cadrul instituționalizat, ci abordează și unele aspecte ale acesteia în cadrul acțiunilor neorganizate.

Conf. V. Bunescu: În domeniul didacticii, cercetările se îndreaptă cu deosebire spre noile metode de predare ce trebuie folosite în condițiile existentei unei cantități mereu crescînde de informații. O primă direcție a acestor cercetări se referă la integrarea cit mai timpurie a logicii didactice în logica științei respective. A doua direcție se referă la formarea și dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor în cadrul predării cunoștințelor. Ne vom ocupa în mod deosebit de modernizarea predării matematicii și fizicii și de determinarea potențelor instruirii programate ca metodă de dezvoltare a capacităților intelectuale, urmărind algoritmul cit mai multor procese ale învățării, introducerea modelării în predare, precum și determinarea „ciberneticii acțiunilor mintale”.

Prof. M. Vișan: În această ordine de idei vă vrea să menționez unele rezultate obținute de colectivul cercetătorilor din secția de didactică a Institutului. Pînă acum au fost publicate două culegeri de studii de didactică experimentală, iar de curând au fost încheiate încă două volume.

De asemenea, începînd cu acest an școlar o parte dintre cercetările de didactică se desfășoară pe baza unor manuale expe-

riimentale sau texte de manuale multiplicate într-un tiraj corespunzător cu numărul elevilor din clasele experimentale. Astfel au fost elaborate un manual experimental de fizică pentru clasa a VI-a, un manual de geografie pentru clasa a V-a, texte și lecții pentru predarea cunoștințelor la botanică, matematică și chimie.

Încă din anii precedenți au fost elaborate textele unor manuale experimentale cu conținut programat pe baza cărora s-au desfășurat cercetările de instruire programată la clasele I, a III-a, a IV-a la obiectul gramatică.

A mai fost elaborat de asemenea un manual experimental pentru predarea biologiei în liceu.

Red.: În acest an, în sistemul nostru de învățământ au intervenit importante elemente noi, care formulează cerințe noi pe linia cercetării pedagogice. De asemenea pătrunderea amplă în școlile de toate gradele a mijloacelor audio-vizuale moderne impune studiul aprofundat a metodei utilizării acestora. Cum s-a pregătit Institutul de științe pedagogice să răspundă acestor noi solicitări?

Prof. M. Vișan: Încă din luna iunie a acestui an s-a constituit un colectiv de cercetători care se ocupă de problemele organizării conținutului învățământului în scopul prelungerii duratei școlarității obligatorii. Un alt sector, înființat de curând, se ocupă de utilizarea mijloacelor audio-vizuale moderne. Aici se elaborează metoda folosirii filmelor, diafilmelor, magnetofonului etc., în cadrul școlii.

Red.: Ce alte probleme sînt înscrise în planul tematic de perspectivă apropiată al Institutului?

Conf. V. Bunescu: O a treia grupă mare de cercetări de care ne vom ocupa se referă la problema integrării tineretului în viața socială și în mod deosebit la orientarea profesională a elevilor. Institutul va coordona activitatea celor două centre de orientare profesională ce vor începe să funcționeze în acest an școlar la București și la Cluj, ca și experimentul ce se va or-

ganiza în 6 unități școlare din aceste orașe în legătură cu rolul psihologului în procesul de învățământ.

Cercetările desfășurate în sectorul învățământului profesional și tehnic urmăresc în această etapă două obiective: elaborarea unei didactici a învățământului profesional și rezolvarea unor probleme de educație specifică acestei categorii de elevi. A și fost predat la tipar un volum de studii privind problemele actuale ale învățământului profesional și tehnic.

Într-o perspectivă nu prea îndepărtată, Institutul își va propune elaborarea unei pedagogii a învățământului profesional.

O pondere deosebit de importantă în activitatea Institutului o au studiile privind istoria pedagogiei. În acest domeniu se va continua elaborarea unor lucrări monografice pregătitoare redactării tratatului de istorie a pedagogiei și școlii românești.

În continuare, interlocutorii noștri ne-au informat asupra faptului că se dezvoltă cercetările privind locul pedagogiei în clasificarea contemporană a științelor, conturarea obiectului pedagogiei în ansamblul disciplinelor care se ocupă cu studiul mediului social educativ, precum și cercetările privind dezvoltarea altor ramuri ale pedagogiei, ca pedagogia socială, pedagogia medicală, pedagogia cibernetică. În ultimul timp s-au intensificat de asemenea cercetările privind educația adulților, cercetările de psihopedagogie și de sociologie a educației, acordîndu-se o atenție deosebită problemelor metodologice privind toate aceste noi direcții.

Corpul didactic, învățătorii și profesorii care lucrează nemijlocit la catedră așteaptă concretizarea fără înziriere a acestor cercetări în lucrări tipărite care să fie puse în tiraje corespunzătoare la îndemîna lor. Aceasta totodată ar permite trecerea la aplicarea pe scară largă a celor mai valoroase dintre rezultatele experimentale realizate în cursul cercetărilor Institutului de științe pedagogice.

AL. C.



Îa să vedem: care înfrîpă o poveste mai frumoasă după poze?



În laboratorul de fizică al Liceului „Nicolae Bălcescu” din Oluj

ATITUDINI

Am intrat, împreună cu învățătoarea, în clasă. Dorind să-i prezint cit mai favorabil pe elevii ei, aceasta îmi spune:

— Am elevi silitori și cumînți. Ia sculați-vă în picioare voi, care știți că aveți note mari!

Copiii șobăte, descumpăniți. Cițiva își trag de mînd teciții, îndemîndu-i să se ridice.

— Hai, Gina! — incurajază pe cineva învățătoarea. Doar tu ești cea mai bună elevă a mea...

Apoi spre mine, dar cu voce tare, așa încît o aude întreaga clasă:

— Și dacă-ți ști ce condiții are în familie! Tatăl i-a părăsit, iar mama e cu gîndul numai la distracțiile ei...

Copiii par a fi la curent cu cele ce se întîmplă la Gina acasă. O privesc insistent, căutînd peșemne să priceapă și ei misterioasele legături dintre succesele legături și condițiile de acasă ale colegilor lor.

Repetenții mă necăjesc mult — conținută învățătoarea să-mi facă confidențe cu voce tare. Priviți-l numai pe cel din ultima bancă. Ridică-te, Nistor, să te vadă toată lumea! Eu ie-am spus părinți-

lor că nu-i de școală și nici școala de el. Nu poate să învețe. O să rămîndă și anul acesta...

În ochii lui Nistor se învîlmăsc apele turburi ale revoltelor neputincioase și teama de viațete fără apărare.

Glasuri proaspete caută să se fină unul de altul, în cîntecul nou. Melodia se conturează treptat. Vocea cite unul copil se rupe de armonia corului și se-nfrîpă pe alături, stingheră. Apoi, ca într-un joc de-a prinsesea, e ajunsă de celelalte și luată cu ele. Sînt disonanțe, stingăcii, șobății care supără urechea profesoarei. Și pentru că mai ales unul din glasuri rămîne tot timpul pe lîngă melodie, profesoara intrerupe lectia minioasă:

— Tu să nu mai cînți niciodată! Ne strici corul...

Așa se face că nimeni n-a mai auzit-o cîntînd pe fetița care la o oră de muzică n-a izbutit să-și fină glasul cu mînte, lîngă al celorlalți copii...

Încearcă să-și aduci a-minte. Știu că ai învățat. Numai că ești timid. Da, copii, colegul vostru trebuie să lup-te cu timiditatea. Eu îl cunosc

bine. Și acasă e la fel. Cînd era mic — mi-au spus părinții lui — făcea adesebăte crize. Acum sînt sigură că s-a zăpăcit fiindcă ad pus-o pe Alina să corecteze ce greșetele ei. Ei, Radule, dovedește-ne că de azi îți învîngi timiditatea. Uite, toți așteptăm: gata? Hai o dată că-mi pierd rîbdărea!

Înainte orei de fizică, Irina trebuie să aducă din laborator materialul pentru lecție. Și-l aranjează acum, după listă. Profesoara discută cu laboranta — mai șoptit, mai cu voce tare — ceva foarte interesant, alt de interesant, că prezenta Irinei devine stînjitoră și atunci eleva, care a urcat în fugă două etaje, este invitată brutal:

— Tești și așteaptă afară, pînă te chemăm noi!

Dacă am avea doar bănuțala că din vina noastră s-a îmbolnăvit un copil și suferă, ne-am frîmțina îndurerăți. De ce ne îngăduim atunci să uităm că unele atitudini și vorbe ale noastre lasă și ele urme puternice în mîntea și în sufletul copiului, îl fac să sufere?

ILEANA IUGA

Calitățile gîndirii matematice

De la început putem face observația că diferitele ramuri ale matematicii, chiar aparent înrudite, solicită însușiri mintale, în special în articolul de față. Aceste aspecte ale activității mintale reprezintă tot atîtea forme de solicitare și, în consecință, permit — cel puțin în primă instanță — descrierea a ceea ce numim curent aptitudini matematice.

Există însă, fără îndoială, și unele aspecte generale, comune, cel puțin la nivelul matematicilor elementare — nivel care ne interesează — în special în articolul de față. Aceste aspecte ale activității mintale reprezintă tot atîtea forme de solicitare și, în consecință, permit — cel puțin în primă instanță — descrierea a ceea ce numim curent aptitudini matematice.

E vorba, în primul rînd, de capacitatea, adeseori menționată, de a opera cu abstracții. Și numerele și figurile geometrice reprezintă abstracții, reflectări ale unor proprietăți obiective. Activitatea matematică nu se reduce la o suită de operații algoritmizate, adică la calcule. Se știe prea bine că au

existat mari matematicieni care au fost slabi calculatori. Este, de asemenea, cunoscut cazul unor debili mintali calculatori excelenți. Evident, cunoașterea calculului elementar este absolut necesară și în viața de toate zilele și în cadrul activității matematice propriu-zise. Dar, dacă dorim să dezvoltăm gîndirea matematică a copilului trebuie să-i dezvoltăm capacitatea de a minui simbolurile și figurile ca abstracții reprezentînd proprietăți comune unor mulțimi de obiecte (sau entități care sînt și ele abstracții). În fond, este vorba despre o capacitate specifică de schematizare (în sensul lui Peano), adică de sesizarea a jaloanelor care pot exprima — în special într-o formă cantitativă — esențialul din structura fenomenelor.

Aceasta nu înseamnă că sensul obiectual al simbolului trebuie să fie permanent explicit, conștientizat. Copilul care are în față sa, să zicem, ecuația $7x^2 - 2x = x^2 - 2$, va restringe automat termenii și va aplica automat formula. Dar dacă posibilitățile lui se reduc la alt, atunci, firește, nu poate fi vorba de gîndire matematică și, în consecință, de activitate mintală productivă. Acestea sînt cazurile în care copilul nu află punțile necesare pentru a trece de la problema la ecuație, sau de la ecuație la sensul real al rezultatelor. Dar acesta este și cazul copi-

lului care într-o expresie, să zicem de forma

$$\frac{x^2 + x}{x - 2}$$

e dispus să „contopească” pe x^2 cu x , la numărător, să „simplifice” pe x^2 cu x etc.

Repet: nu e vorba de a menține mereu trează arhitectura abstractizărilor succesive care duce la simbol. Dar în structura activității mintale, această construcție trebuie să fi existat. Ea va funcționa implicit, conferind și sens și dinamism jocului de simboluri care are loc la suprafață.

Amintim, în această ordine de idei, că la recentul Congres internațional de psihologie (Moscow, august 1966), s-a demonstrat posibilitatea de a se grăbi prin mijloace adecvate, în cadrul procesului de învățământ, dezvoltarea capacității de abstractizare a copilului.

Capacitatea de a opera cu simboluri nu se reduce, deci, la facultatea de a minui, după anumite reguli, diferite semne. Simbolurile permit reprezentarea condensată a unor operații mai mult sau mai puțin complexe, uneori a unui șir indefinit de operații. Această posibilitate este specifică gîndirii matematice și îi conferă o mare valoare de organizare și prelucrare a informațiilor.

Este vorba, așadar, de modalități sintetice, organizate ierarhic, datorită cărora devine posibilă îndrădarea unor vaste operații în schemele simple, ușor de minuit, perfect

subordonabile controlului logic. Această condensare a informației și experienței este o caracteristică generală a gîndirii umane, exprimată, în primul rînd, în limbaj și în unele. Simbolismul matematic nu reprezintă decît perfecționarea extremă a acestui procedeu. „A gîndi” în simboluri matematice înseamnă a gîndi numai la nivelul structurilor generale, dar fără a pierde vreodată contactul cu sursa de semnificații implicite. Realitatea este însă că, adeseori, în cursul unor operații, acest lanț mintal se intrerupe în mîntea elevului. Simbolul astfel „de-vitalizat” nu-și mai poate îndeplini funcțiunile în dinamica raționalului, care din această cauză se pulverizează.

Intrucît în gîndirea matematică, mai ales la un nivel superior, avem întotdeauna de a face cu etaje de abstracții, posibilitatea de a vehicula semnificații complexe cu ajutorul semnelor reprezintă o calitate esențială.

Această calitate presupune, evident, capacitatea de a unifica prin generalizări succesive entități și operații în aparență diverse, deci capacitatea de a sesiza, dincolo de varietatea aspectelor concrete, structurile comune — structuri comune în sensul apelului la modalități mintale identice. Această capacitate este necesară de la noțiunile elementare pînă la conceptele cele mai complexe ale algebrei și geometriei. Numărul este rezultatul condensării într-un sim-

bol a unor clase de obiecte oricît de diverse, dar avînd aceeași putere: cinci mere, cinci prune, cinci cuvinte, cinci zile. Există aici, dincolo de marea diversitate a entităților considerate, o proprietate comună. Cînd spunem $3 \cdot 2 = 4$, e clar, evident: dacă împart opt bomboane la 2 copii, fiecare capătă cite 4 bomboane. Dar această operație poate fi generalizată și aplicată pe numere fracționare. De exemplu, $8 \cdot \frac{3}{4}$. Aici sensul este mai puțin intuitiv, iar la prima vedere faptul este contradictoriu: citul este mai mare decît deimpărțitul!

Posibilitatea acestor aparente transgresiuni este însă caracteristică matematicilor. Toată matematica se construiește astfel: înglobînd succesiv, prin sinteze din ce în ce mai vaste, entități de origini și aspecte diverse.

Apare în mîntea elevului, în asemenea cazuri, o anumită rezistență, inițial justificată. Cum e posibil — dacă reluăm exemplul citat — ca împărțind un număr la un altul să obținem un rezultat mai mare? Îndemînarea profesorului stă aici, în primul rînd, în posibilitatea de a-și da seama în ce constă rezistența și apoi în a găsi mijloacele pentru a o învinge, permițînd trecerea la o treaptă superioară de generalizare. În cazul discutat, copilul atășează de ideea de împărțire micșorarea. Trebuie făcută deci distincția. Intuiția ne poate ajuta și în acest caz. Avem de-a face aici cu ceea ce Bouligand numea o **conștință-intuiție**. Dacă am de

împărțit 6 litri de lapte în bidoane de cite 3 litri voi avea nevoie de două bidoane. Dar dacă va trebui să împart laptele în butelii de cite 1/2 litru, voi avea nevoie pentru 6 litri de lapte de 12 butelii. Iată deci că 6 se poate împărți la 1/2, iar rezultatul obținut să fie mai mare decît deimpărțitul. Deci nu micșorarea este caracteristica împărțirii, ci alte proprietăți. În felul acesta copilul învață treptat să depășească intuiția primară, să capete încredere în aparatul logic, și astfel să lucreze cu entități și să efectueze operații avînd un sens din ce în ce mai general.

Posibilitatea de a generaliza rapid și corect prin intermediul simbolurilor reprezintă așadar o aptitudine caracteristică activității matematice. Elevii buni la matematică se caracterizează, între altele, și prin faptul că tind să rezolve problemele în forma lor generală străduindu-se să scoată în evidență procedeul de principiu.

Tot acest arsenal de mijloace mintale este organizat și controlat, în cadrul matematicilor, de legile logicii. Gîndirea matematică exprimă și această aspirație către claritate, precizie, rigoare a gîndirii umane. Nevoia de certitudine, dar și posibilitatea de a o dovedi, prezintă calități esențiale ale activității matematice. Acestea sînt, firește, de întreaga configurație intelectuală și — de fapt — de întreaga personalitate.

La congresul mai sus amintit, unii autori au scos în evidență și

fenomenul reciproc, extrem de important: influența pozitivă exercitată de învățarea matematicilor asupra activității mintale în ansamblu.

Pe de altă parte, nu trebuie uitat că un raționament matematic nu se constituie dintr-odată. El este rezultatul unor tatonări, al unor încercări și experimente mintale, care conduc prin corijări și reformulări succesive la structura finită a demonstrației riguroase. De aceea, dezvoltarea gîndirii matematice nu se reduce la însușirea tehnicilor demonstrației. Ea presupune totodată și dezvoltarea unor calități esențiale ale creativității: o bună memorie, suplețe și îndrăzneală în mișcarea procedurilor (ceea ce psihologii numesc flexibilitatea, cercetată la noi de prof. Al. Roșca), imaginația necesară recombinării datelor în formații variate, spiritul de observație care permite să se descopere într-un ansamblu de elemente „cheia” soluției sau o cale nouă etc.

Și în sfîrșit, îndrăzneala — îndrăzneala intelectuală bineînțeles — nevoia de a doborî obstacole. Bucuria efortului răsplătit prin victoria asupra necunoscutului — într-un cuvînt, pasiunea cunoașterii.

E. FISCHBEIN
doctor în psihologie,
șeful sectorului de psihologie pedagogică din Institutul de psihologie al Academiei

Puncte de reper în alcătuirea programelor

Cum vedeți alcătuirea programelor
pentru viitorii ani de studiu ai liceelor
de specialitate?

In legătură cu această problemă primordială pentru
configurarea în perspectivă a întregii munci ce se va desfășura
în liceele de specialitate, gazeta noastră și-a propus
să solicite părerea cadrelor didactice, ale specialiștilor din
producție etc. În acest număr publicăm păreri expuse, în
cadrul unei discuții desfășurate la Liceul industrial de con-
strucții din Bacău, cu câțiva profesori de specialitate.

Vasile Fiuoașă: Incepând
primului an școlar în li-
ceele de specialitate a solici-
tat o activitate intensă la
nivelul tuturor organelor școlare,
începând cu furnirea de
conducere ale acestor licee și
terminând cu conducerea școlilor.
În cadrul ei, un loc de
cea mai mare însemnătate l-a
ocupat alcătuirea programelor
pentru anul I de studiu. În
momentul de față, paralel cu
proiectarea pentru buna desfășu-
ră a cursurilor teoretice și
a activităților practice din
acest an, preocupările se îndreaptă
tot mai mult către con-
tinutul programelor pentru
anii următori.

Desigur că nu enunț decât
un lucru binecunoscut spun-
d că, pentru a ști cum
să realizezi pregătirea unor
specialiști, la ce nivel de cu-
noștințe să-i pregătești, care
este conținutul pregătirii
practice pe care urmează să le
asiguri trebuie să cunoști, ca
bază de pornire precisă, scopul
pentru care ei sînt pregătiți,
funcția pe care o vor îndeplini
după absolvire, în producție.
În ceea ce ne privește, știm
că absolvenții liceului
nostru vor deveni tehnicieni cu
sarcini de producție în domeniul
conducerii operative a unor
lucrări. Pornind de la aceste
considerente, credem, trebuie
să se stabilească delimitările
în conținutul studiului
de specialitate între li-
ceele industriale în comparație
cu școala profesională pe o parte
și școlile tehnice de personal
tehnic pe de altă parte.

Prof. ing. Sanda Sofronea:
Desigur, ca pregătirea anterioară
elevii liceului industrial se
așază pe o bază de cunoștințe
și deprinderi profesionale. Pornind
într-o parte de la acest nivel
apropiat, conținutul procesului
instrucțional în liceul industrial
se situează pe o treaptă calita-
tivă mai ridicată. În primul rînd,
elevii acestei școli trebuie să
dobîndească cunoștințe comple-
te de cultură generală, la nive-
lul școlii medii. În al doilea
rînd, cunoștințele de cultură
tehnică și de specialitate tre-
buie să-i situeze la un nivel
care să le permită, după
absolvire, să efectueze sar-
cini de conducere a proceselor
de producție. De pildă, cred
că programa de electrotehnică,
disciplină de primă însemnătate
pentru specialitatea de instalații
electrice de lumină și forță, trebuie
să asigure aprofundarea atât a
cunoștințelor privind desfășu-
rarea proceselor tehnologice de
lucru cât și a celor legate de
desfășurarea și traducerea în
viață a unui proiect de instala-
ție. Mă refer la alegerea mo-
dulului optim de desfășurare a
lucrărilor, la problemele de
organizare a activității, la calcu-
lele tehnice și economice cu
privire la materialele utilizate.
În legătură cu temele cuprinse
în programa de electrotehnică
scotese că, în raport cu pro-
grama similară aplicată în
școala profesională, trebuie să
acordăm o atenție specială a-
profundării primei părți, în le-
gătură cu principiile și legile
de bază ale electrotehnicii, ca
și temelor în care sînt prezen-
tate principiile de construcție,
funcționare și întreținere ale
mașinilor electrice cu curent
continuu și alternativ, precum
și problemelor automatizării și
instalațiilor de automatizare
etc.

Vreau să mă refer și la o pro-
blemă care afectează într-o
măsură și planul de învățămînt.
Se impune, ca o necesitate
de prim ordin, includerea, încă
de la început, a unor ore de
protecția muncii (preferabil în-
tr-un curs unitar). Altfel elevii,
întind în atelier-le școlară vor
primi doar câteva noțiuni nesis-
tematice de protecția muncii
din partea maistrilor instructori.
Or, cunoștințele temei-
nente de protecția muncii sînt
necesare atât pentru asigurarea
unor condiții optime de lu-
cru în timpul orelor de lucrări
practice, cit și pentru că a-
tunci cînd vor intra în producție,
elevii vor trebui să
efectueze ei înșiși instructaje
de protecția muncii.

Prof. ing. Dumitru Dirlea:
Deosebit de important este,
după părerea mea, stabilirea
unor cerințe specifice de lucrări
în cadrul programei de lăcătui-
rea generală pentru anul I.
Scotese că la liceul industrial
accentul, în cadrul instruirii
practice, să cadă asupra cuno-
ștințelor tehnologice de lucru
și a operațiilor aferente. Altfel,
dacă vom căuta ca în același
timp elevii să-și însușească pe
deplin și tehnica efectuării pro-
prietății a lucrărilor, riscăm să
nu atingem nici unul dintre
cele două obiective.

In ceea ce privește tehnolo-
gia materialelor, elevii liceului
nostru studiază în anul I pro-
blema de metalurgie. Pro-
grama este alcătuită judicios,
cu grija de a le asigura o pre-
gătire multilaterală și tin-
d în același timp seama de specifi-
citatea instalațiilor electrice de
lumină și forță. Este bine, de
pildă, că s-a prevăzut ca stu-
diul să înceapă cu capitolul
despre diagrama fier-carbon și
că li se prezintă elevilor unele
probleme tehnice însemnate
cum sînt de pildă problemele
tratamentelor termice — chiar
dacă, la prima vedere, acestea
nu se referă strict la speciali-
tatea de electrician. Pentru
viitor, cînd elevii vor trece la
studiul aprofundat al materia-
lilor folosite în instalațiile din
domeniul construcțiilor, consi-
derăm necesar ca, paralel cu
prezentarea celor mai noi mate-
riale introduse recent pe scară
largă și a condițiilor optime de
utilizare a acestora, programele
să prevadă și studiul unor
probleme concrete ale
muncii pe șantier, astfel
încît ei să poată alege, în
funcție de anumite situații
date, soluțiile și elementele
constructive cele mai adecvate
din punct de vedere tehnologic
și economic.

Julietta Avram, profesoară
de chimie: Programa de
chimie a anului I al liceului
industrial nu este, în ansam-
blu, diferită de aceea a liceu-
lui teoretic de cultură gene-
rală. Probabil că la fel vor
sta lucrurile și cu programele
pentru anii următori. Este de
datoria noastră deci, a profesori-
lor de specialitate, ca
printr-un contact permanent
cu profesorii de cunoștințe
tehnice și studiind problemele
practicii de specialitate să
apropiem cit mai mult cunoș-
tințele predate — fără a devia
de la programa — de necesită-
țile pregătirii de specialitate
a elevilor liceului industrial.
În mod special acest lucru va
trebui să se realizeze în ca-
drul lucrărilor de laborator și
al rezolvării problemelor,
pentru care va fi necesar să
alcătuiim unele exerciții cu
date specifice. Consider însă
important ca și în alcătuirea
programelor să se țină seama
mai mult de problemele specifi-
ce ale studiului în liceele
de specialitate.

Studierea, în lumina cerințelor de perspectivă, a proble-
melor de conținut și de organizare a pregătirii în liceele de
specialitate preocupă îndeaproape, în această perioadă, pe
cei care predau disciplinele de cultură generală și de speci-
alitate în aceste școli. Propunerile lor pot constitui un
aport valoros la alcătuirea programelor școlare, astfel încît
acestea să contribuie cit mai deplin la buna pregătire a viito-
rilor specialiști cu calificare medie.

OPINI

Procesul de învățămînt și orientarea profesională

Există prejudecata că orientarea
școlară și profesională este o sar-
cină exclusivă a specialiștilor (psi-
hologi și medici calificați în acest
domeniu) și, în orice caz, a dirigin-
ților. Este adevărat că personalul
cu calificare specială asigură un
caracter științific orientării profesio-
nale și că dirigintele deține în
această acțiune unul din rolurile
cele mai importante. A reduce însă
munca de orientare profesională a
elevilor la activitatea personalului
calificat și a diriginților este, desig-
ur, o eroare. Vizionând formarea in-
tereselor școlare și profesionale în
vederea alegerii profesunii, orienta-
rea școlară și profesională consi-
stă în primul rînd o problemă
educativă. Iar educația, după cum
se știe, se realizează nu numai în
cadrul unor activități specifice, de
cître diriginți, ci și în cadrul proces-
ului de învățămînt și de către toți
profesorii.

Cele două condiții de bază ale
orientării profesionale cunoașterea
și dezvoltarea intereselor și
aptitudinilor elevilor și informația
lor în legătură cu școlile și profesio-
nismul pe care se pot îndrepta la
absolvire — se pot realiza în pre-
darea fiecărui obiect de învățămînt.
Dar cum? În ce mod pot fi
îndeplinite aceste sarcini? În pre-
zent nu există îndrumări metodice
pentru realizarea orientării profesio-
nale la lecții, profesorii n-au la
îndemînă monografii profesionale
și suficiente materiale de informa-
re asupra școlilor și profesioni-
lor; lipsește deocamdată o meto-
dică completă și accesibilă a cuno-
așterii elevilor. Posibilitățile
sînt, totuși, mai mari decît se pare
la prima vedere.

Cunoașterea elevilor se realizează
deosebit de eficace prin metode
de curente: observația în timpul
orelor de curs (gradul de înțelegere
a cunoștințelor predate și partici-
parea la lecție); urmărirea evolu-
ției rezultatelor la învățătură (note
trimestriale și ale activității în
cercuri); convorbirile cu părinții
despre preocupările extrașcolare
ale elevilor în legătură cu obiectul
respectiv, cu dificultățile întâmpina-
te de ei și ajutorul de care au
nevoie etc. Pentru a completa ta-
bloul posibilităților elevilor la un
anumit obiect de învățămînt, se
mai pot folosi și alte metode: apli-
carea unor probe de control specia-
le, care să pună în evidență nu
numai cunoștințele acumulate, ci și
aptitudinile, capacitatea de dezvoltare
în domeniul respectiv, ca și
folosirea „metodei aprecierii obiective”
(Gh. Zapan), cu un dublu
scop: verificarea propriilor apre-
cieri asupra posibilităților elevilor
cu ajutorul aprecierilor făcute de
aceștia și stimularea autoconștie-
rii obiective a elevilor prin con-
fruntarea opiniilor pe care le au
despre ei înșiși cu cele ale co-
legilor.

Dacă cunoașterea elevilor de către
fiecare profesor, la obiectul lui,
nu prezintă dificultăți metodice
deosebite, informarea elevilor asupra
profesiunilor este încă destul
de dificilă. Cercetările pedagogice
n-au stabilit pînă acum ce, cit,
cînd și cum trebuie să li se vor-
bească elevilor despre profesunile
legate de specificul obiectului pre-
dat.

În general, informațiile profesio-
nale se dau mai ales în cadrul
explicațiilor (la predarea unor cuno-
ștințe), al lucrărilor practice, la
discutarea filmelor proiectate la
lecții sau cu ocazia vizitelor în
producție.

Exercițiile gramaticale în manualele școlii generale

Noțiunile gramaticale, avînd un mare
grad de abstractizare, se învață în etape
successive, într-o predare concentrată. Se
pornesc de la efectuarea unor observații
asupra limbii către deducerea și însușirea
unor cunoștințe teoretice sub formă de de-
finiții și reguli, apoi la formarea priceperii
de a aplica cunoștințele teoretice la exerci-
țiile date pentru a ajunge la formarea
deprinderilor de exprimare și la integra-
rea lor în vorbirea personală.

Exercițiile ocupă deci, pe bună dreptate,
o bună parte din volumul manualelor
de limbă română ale școlii de cultură gene-
rală (clasele I-VIII). Dar, pentru ca apor-
tul lor în înțelegerea și însușirea cunoș-
tințelor teoretice despre limbă să fie cit
mai substanțial, ele trebuie să fie alese
ținîndu-se seama de factorii psihologici
ai însușirii, să cunoască o ordine (de la
o noțiune la alta, de la începutul spre
sfîrșitul anului școlar sau de la o clasă
la alta), în raport cu gradul de partici-
pare conștientă, activă și creatoare a ele-
vilor la activitatea cerută. Cu alte cu-
vinte, exercițiile trebuie să fie organizate
într-un sistem care să ghideze efortul
cînd în rezolvarea lor: de la simplu, aced
de la exerciții de recunoaștere a faptelor
de limbă, la complex, adică la exerciții
cu caracter creator (pînă se ajunge la posibi-
litatea de întrebuintare practică, spon-
tana a cunoștințelor teoretice în situații
cit mai variate. Examinînd din acest punct
de vedere exercițiile gramaticale din ma-
nualele de limbă română ale școlii gene-
rale se poate ușor constata că deseori
aceste cerințe nu sînt respectate. De pildă,
în manualul de clasă a III-a, la predarea
substantivelor comune (pag. 228) toate
exercițiile (în număr de patru) sînt nu-

Explicitînd lecția, profesorul poate
face referiri la una sau mai multe
profesii înrudite în care se folo-
sesc cunoștințele predate. De
exemplu, la lecțiile de fizică în
clasa a IX-a, explicîndu-se legea
lui Bernoulli, li se pot aminti ele-
vilor profesunile de hidrotehnician
și termotehnician; la lecția despre
înmulțirea plantelor, predată
la botanică în clasele a V-a și a
IX-a, dă prilejul să se vorbească
despre profesionale de horticultor,
pomicultor, viticultor; la tema de
geografie fizică „Minerale și roci”,
studiată în clasele a VII-a și a
IX-a, profesorul le poate prezenta
elevilor profesunile de geolog; la
chimie, tema „Mase plastice”, pre-
dată în clasele a VIII-a și a XI-a,
este legată de profesunile de ope-
rator chimist, de tehnician sau in-
ginier chimist.

Aducînd în discuție astfel de
profesii, profesorul poate să dea
indicații sumare în legătură cu
specificul muncii din cadrul lor,
să se refere la unele cerințe psi-
hologice pe care le implică, la in-
dicațiile și contraindicațiile medicale
legate de ele și la instituțiile
de învățămînt care asigură pre-
gătirea profesională în domeniul
respectiv. Este vorba, desigur, de
simple paranteze în cadrul lecțiilor
și nu de prezentări ample și siste-
matice ale profesunilor respective.
Informațiile în legătură cu profesio-
nismul nu trebuie să încerce exagerat
lecția, să-i rupă unitatea, să consi-
stă, în cadrul ei, un corp străin,
ci trebuie date de așa manieră
încît să se integreze organic în
lecție.

Foarte binevenite sînt informa-
țiile care se dau la proiectarea
filmelor didactice sau documentare
folosite la lecție. În acest caz se
pot valorifica pentru orientarea
profesională anumite elemente din
film. De pildă, la lecțiile de chi-
mie din clasele a VIII-a și a
X-a, proiectînd filmul „Dru-
mul oțelului”, profesorul poate
atrage atenția elevilor asupra con-
ținutului activității pe care o des-
fășoară muncitorii oțelari și furna-
liști, ca și tehnicienii și inginerii
specialiști în furnale și oțelării.

Elevii cunosc în mod direct unele
profesii cu prilejul vizitelor în
întreprinderi industriale sau un-
ități agricole. Vizitele și excursiile
în producție au, de obicei, în
legătură cu predarea diferitelor
obiecte de învățămînt (fizică, chi-
mie, științe naturale, geografie etc.).
Îmboğăcind tematica lor, putem sta-
bili însă și anumite obiective lega-
te de orientarea profesională.

Acet procedeu ar trebui să ca-
pete, de altfel, valoare de principiu:
ori de cite ori este posibil,
sarcinile orientării profesionale
trebuie rezolvate împreună cu alte
obiective școlare, evitîndu-se acți-
unile paralele, care diminuează intere-
sul elevilor și duc la risipa de
timp. De pildă, vizionarea unui
film didactic sau organizarea unei
vizite în producție pot fi folosite
pentru orientarea profesională tot
atît de eficace ca și pentru acumu-
larea unor noi cunoștințe, pentru
consolidarea cunoștințelor sau pen-
tru a realiza o anumită influență
morală. Această, desigur, nu ex-
clude cituși de puțin organizarea
unor activități speciale pentru sco-
puri orientării profesionale. Dar
dacă toate aceste activități se des-
fășoară sistematic, după un plan
bine elaborat încă de la începutul
anului școlar, se poate doza judi-
cios volumul activităților, evitîndu-
se supraîncărcarea elevilor.

Este de la sine înțeles că, pentru
a asigura eficiența acțiunilor de o-

rientare profesională organizate la
lecții, profesorul trebuie să se pre-
gătească din timp, cu minuțiozi-
tate. Încă de la începutul anului
școlar el trebuie să-și pună cîteva
întrebări și să le găsească răspun-
surile printr-o documentare atentă.
De pildă: Ce profesii legate di-
rect de obiectul predat pot fi pre-
zentate la lecții? La ce teme și lec-
ții din programa fiecărei clase se
pot face asemenea prezentări su-
mari? În ce mod se pot trans-
mite informațiile profesionale și
cum pot fi integrate cit mai
organic în contextul lecțiilor?
Cum pot fi îndrumați elevii care
manifestă interese și aptitudini
speciale pentru obiectul predat
spre profesunile cele mai indicate
și ce ajutor li se poate acorda pen-
tru dezvoltarea intereselor și apti-
tudinilor pe care le manifestă?

În absența unor monografii pro-
fesionale, informațiile despre școlii
și profesioni pot fi găsite în îndru-
mătoarele pentru admiterea în în-
vățămîntul profesional, tehnic și
superior în nomenclaturile de
meserii, în prospectele și anunșu-
rile difuzate de instituțiile de în-
vățămînt și întreprinderi prin dis-
cutii cu specialiștii și vizitarea locu-
rilor de muncă etc.

Fără îndoială însă că experiența
concretă din școală și eforturile
unite ale profesorilor și cercetători-
lor trebuie să ducă la elaborarea
cit mai grabnică a unor îndrumări
metodice ample pentru toate ac-
tivitățile de orientare profesională.

MIHAI GHIVIRIGĂ

Note și medii

Se consideră, îndeob-
ște, că procedeu de a
acorda, la încheierea
mediilor trimestriale,
acolo unde sint deja 50 de
procente, încă 50, rotun-
jindu-se astfel media în
favoarea elevului, este un
stimulent pentru acesta.
După părerea mea, acest
procedeu este însă numai
un stimulent la mediocri-
tate, un mijloc de a-i
convinge pe elevi că no-
tele sub limită nu sînt
chiar atît de periculoase.
Ca urmare a aplicării
lui, unii elevi promovează
în cursul anului, la
mai multe obiecte sau
chiar la majoritatea lor,
cu medii de 4,50 — și
aceștia nu numai într-un
singur trimestru, dar une-
ori în două sau chiar
trei.

Consider că acest mod
de încheiere a mediilor
trimestriale nu este nici
echitabil. Datorită lui,
elevii care au obținut în
două trimestre în total
un număr egal de note
egale ca valoare pot avea
o situație deosebită la
sfîrșitul anului școlar.
Să presupunem, de ex-
emplu, doi elevi care
au în trimestrul al III-lea
media 5. Dacă unul din
ei are în primul trimeste-
ru trei note de 4 la oral
și nota 5 la teză și apoi,
în al doilea trimestru,
trei note de 5 la oral și

nota 4 la teză, promo-
vează la sfîrșitul anului.
Căldărit, dacă are în
primul trimestru trei note
de 4 la oral și nota 4 la
teză și în al doilea, trei
note de 5 la oral și nota
5 la teză, va fi clasificat
corigent la sfîrșitul anu-
lui școlar. Se poate afir-
ma, în acest caz, că pri-
mul elev a fost mai con-
secvent la învățatură, că
a meritat mai mult decît
al doilea să promoveze?

O altă situație ce se
poate ivi — și se ivește
mai ales la obiectele
unde nu se dă teză —
demonstrează de aseme-
nea că acest fel de a în-
cheia mediile nu este
stimulativ. După ce a
obținut o notă de 6, ele-
vul poate să ia destul de
liniștit trei note de 4,
căci li-ar putea amenința
numai o notă verificarea,
intervenții însă rareori,
pentru că el are grija să
lipească de la ultimele
lecții la obiectul unde
are deja media 4,50. Și
chiar dacă nu lipsește,
foarte adesea profesorul
nu are timp să-l mai
asculte.

Consider exagerat ca
nota 6, mediocră cum se
știe, să poată acoperi
trei note de 4, după cum
mi se pare nelogic, ca
un elev să fie considerat
promovat dacă, după o
notă de 7, a luat două
note de 4 și o notă de
trei la oral, sau două

note de 4 la oral și nota
4 la teză.
De asemenea propun
ca la încheierea mediilor
trimestriale elevul să fie
promovat numai dacă a
obținut cel puțin media
5, fără nici un ados de
procente. În situația în
care elevul are media
mai mare de 5, avînd
50 de procente, poate ră-
mîne la aprecierea profesori-
lor dacă merită sau nu
încă 50 de procente,
iar dacă are mai mult
de 50 de procente peste
media de promovare,
profesorul să fie obligat
să-i acorde restul de
procente pînă la nota
immediat superioară.

În această situație,
mulți elevi care privesc
cu seninătate notele sub
limită vor fi obligați să
învețe mai mult, o notă
slabă va atrna mai greu
în balanță.

N. CERCHEZ
Liceul din Petroșeni

De ce întîrzie inițiativa?

În ultimii ani s-au în-
trodus în școală nume-
roase forme de activitate
care contribuie la moder-
nizarea învățămîntului,
la integrarea lui în rit-
mul actual de dezvoltare
a științei și tehnicii. Fo-
losim astfel la lecții sau
în afara lor diafilmul,

filmul, discul magnetofonul.

Primim un anumit a-
jutor, în această privință,
și din partea televiziunii.
Pe lingă emisiu-
nile destinate direct sco-
larilor, sînt apreciate
mult de ei o serie de
alte emisiuni cu caracter
instrucțional sau educativ
ciclicurile „Telesciclope-
jia”, „Teleglob”, „Memoria
caselor”, „Documente de
piatră”, „Trei tablouri pe
săptămîna” ș.a.

Cred că ar fi bine dacă
s-ar iniția și o emisiune
să-i zicem „Televiziunea
în școală”, a cărei re-
dacție, formată din cadre
de specialitate și lucrînd
cu direcțiile de specialitate
din Ministerul Învățămîntului,
să întocmească programe
corespunzătoare programelor
de învățămînt.

Televiziunea ar putea
ajuta școlii și pe altă
cale, folosind în scopuri
didactice filme indicate
în acest sens de cadre
dispunse.

Propunerile de acest fel
s-au mai făcut, de altfel,
iar experiența existentă
în unele țări arată că
ele sînt aplicabile. Nu în-
teleg, de aceea, de ce în-
tîrzie atît de mult inițiativa
pe care le are așa
teptămînt de atîtă vreme.

Prof. H. RADNAI
Timișoara



Tinerii radiofoniști desfășoară o activitate care le îmbogățește mult
orizontul de cunoștințe

Foto: Prof. V. BOGDĂNEȘ

O puternică opinie de masă

De multe ori, cînd întocmim un plan de muncă sau cînd inițiem anumite acțiuni în cadrul grupei sindicale, noi membrii Biroului, discutăm îndelung asupra oportunității măsurilor pe care urmează să le luăm și, îndeosebi, asupra eficacității lor. Ne întrebăm: Cum putem contribui la ridicarea pregătirii profesionale a cadrelor didactice, la perfecționarea măiestriei lor pedagogice? Ce putem face pentru a ajuta mai eficient pe oamenii școlii să îndeplinească importanțele sarcini legate de educarea tinerii generații? Răspunsurile la aceste întrebări le găsim cu sprijinul organizației de partid din școală, colaborînd cu direcția școlii și consultînd larg opinia cadrelor didactice. Ele izvorăsc din mărețele sarcini trasate de cel de al IX-lea Congres al partidului și de Congresul sindicatelor din Republica Socialistă România, precum și din recentele hotărîri ale Conferinței Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură. În acest fel putem organiza acțiuni strîns legate de preocupările învățătorilor și profesorilor, acțiuni care îi interesează și îi mobilizează efectiv la îndeplinirea procesului instructiv-educativ. Am găsit, de pildă, forme interesante de sprijinire a muncii metodice desfășurate în școală, de popularizare a experiențelor valoroase, de informare asupra problemelor pedagogice actuale.

În rîndurile de față aș vrea să mă opresc însă asupra unui lucru de care noi am scotit necesar să ne ocupăm în mai largă măsură — și anume, de profilul etic și moral al cadrelor didactice. Cum este și firesc atunci cînd este vorba de un educator, nu este posibil a rupe pregătirea lui profesională de trăsăturile sale morale.

Pornind de la ideea că sindicatele sînt o școală în care oamenii muncii învață să gîndească, să trăiască și să muncească în chip comunist, în centrul activității noastre am plasat totdeauna omul, cu calitățile și lipsurile lui și ne-am străduit, prin mijloacele specifice organizației sindicale, să contribuim la formarea și consolidarea trăsăturilor sale etice superioare. Pedagogii fiind, ne dăm bine seama de marea necesitate de a fi

noi înșine un exemplu pentru tîna generație, de a fi oameni cu o comportare ireproșabilă și o ținută demnă. Iată de ce am pus deosebită atenție asupra oportunității măsurilor pe care urmează să le luăm și, îndeosebi, asupra eficacității lor. Ne întrebăm: Cum putem contribui la ridicarea pregătirii profesionale a cadrelor didactice, la perfecționarea măiestriei lor pedagogice? Ce putem face pentru a ajuta mai eficient pe oamenii școlii să îndeplinească importanțele sarcini legate de educarea tinerii generații? Răspunsurile la aceste întrebări le găsim cu sprijinul organizației de partid din școală, colaborînd cu direcția școlii și consultînd larg opinia cadrelor didactice. Ele izvorăsc din mărețele sarcini trasate de cel de al IX-lea Congres al partidului și de Congresul sindicatelor din Republica Socialistă România, precum și din recentele hotărîri ale Conferinței Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură. În acest fel putem organiza acțiuni strîns legate de preocupările învățătorilor și profesorilor, acțiuni care îi interesează și îi mobilizează efectiv la îndeplinirea procesului instructiv-educativ. Am găsit, de pildă, forme interesante de sprijinire a muncii metodice desfășurate în școală, de popularizare a experiențelor valoroase, de informare asupra problemelor pedagogice actuale.

Cu același simț de răspundere și totodată cu grija de a nu stîrni susceptibilități și reacții neorderice, grupa noastră sindicală a discutat și probleme de ținută fizică și vestimentară, ca și unele probleme ale conduitei morale. Exemplul pozitiv al unor învățători și profesori a fost un bun prilej de a pune în discuție și unele norme generale ale comportării în societate, ale relațiilor cu tovarășii de muncă. De un interes deosebit s-a bucurat în rîndul membrilor de sindicat discutarea periodică, în pauza mare, a unor reguli de comportare în

diverse ocazii. Toate acestea au fost de un real folos cadrelor didactice în educarea elevilor în spiritul unei comportări corecte și civilizate.

O sustinută muncă educativă a desfășurat grupa noastră în rîndul membrilor de sindicat care fac parte din personalul administrativ și de îngrijire. Am scotit că este necesar să dăm o mai mare atenție acestui lucru și datorită faptului că, în diferite ocazii, cîțiva oameni din personalul administrativ au manifestat anumite atitudini ireverente, sau au întrebunțat un vocabular necorespunzător sau au avut o comportare nejustă față de elevi, părinți și chiar cadre didactice. Periodic am organizat pentru această categorie de membri de sindicat, acțiuni cu caracter educativ pe acesastă temă, scotind ca întregul colectiv care lucrează în școală trebuie să fie un exemplu de disciplină.

Am început un nou an de activitate și gîndurile noastre s-au conturat precis.

Sarcinile actuale ale școlii ne cer eforturi sporite îndreptate spre continua noastră perfecționare. Este necesar să stimulăm la oameni pasiunea pentru studiu și pentru cercetarea științifică, să le dezvoltăm interesul pentru ridicarea nivelului de cultură generală. Trebuie să le creăm tuturor condițiile necesare unei munci de calitate, să-i ajutăm să desfășoare o asemenea muncă, să fie tot mai exigenți față de ei înșiși. Am greși dacă ne-am închipui că nu vor mai fi și lipsuri, că nu vom mai întâmpina dificultăți, că nu vom mai avea de luptat cu comoditatea, cu rutina și chiar cu nepăsarea unora. Activitatea de pînă acum ne întărește însă convingerea că vom reuși în toate, pentru că ceea ce este principal s-a înfăptuit: în grupa noastră sindicală a fost creată o opinie de masă sănătoasă, o atmosferă de muncă rodnică.

Prof. FLORICA CIODARU
organizatorului grupei sindicale de la Școala generală nr. 99 din București



De curînd, Ministerul Învățămîntului a recepționat noi filme didactice. Profesorii de geografie vor putea folosi, începînd cu acest an școlar, filmul „Agenții interni — modificarea în scoarța pămîntului”, realizat în alb-negru, iar cei de biologie filmul „Biogenoza de stepă”, pe peliculă color.

Recent a fost expedit în școli primul lot de truse pentru experiențe de electromagnetism.

La întreprinderea de material didactic a intrat în producție și o trusă de dilatometre. Alte noi materiale didactice — cum ar fi generatorul de sunete cu frecvență variabilă și generatorul de ultrasunete — au fost omologate și vor intra în curînd în producție.

„COLOCVII”

A apărut de curînd nr. 3 al revistei „Colocvii”.

Semnalăm în acest număr prezența unor amintiri din viața de școlar, semnate de acad. Victor Eftimiu. Revista publică, de asemenea, un interviu cu Nicolae Andrei, președintele comisiei de pregătire a lucrărilor pentru constituirea Consiliului Național al Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România, articolul „Coșbuc-elev” de I. D. Băian, materialul intitulat „Din optica vieții și a educației, despre pașuni” de Ursula Schiopu, o anchetă cu tema „Nu este niciodată prea tîrziu să înveți”. Numărul cuprinde și materiale referitoare la autoritatea părinților, la responsabilitatea familiei în formarea personalității copilului, reportaje, corespondențe, note etc.

Organizațiile U. T. C., sprijin important al școlii

(Urmare din pag. 1)

desfășurare a practicii în producție a elevilor, să ia parte la desfășurarea de către conducerea școlii și ale întreprinderilor, să urmărească felul în care uteciștii se încadrează în programul de instruire practică, să propună, atunci cînd se simte nevoia, măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă ale elevilor, pentru respectarea normelor de protecție a muncii.

În activitatea pe care o desfășoară organizațiile U.T.C. din școli în scopul formării la elevi a răspunderii pentru pregătirea profesională, a convingerii că numai în vîpînd tîmei în școală vor fi capabili să slujească interesele țării, un rol de cea mai mare însemnătate îl ocupă înarmarea lor cu politica științifică a partidului nostru. Organizațiile U.T.C. să-i ajute pe elevi în înțelegerea temeiilor la politiciile partidului, să cultive la aceștia hotărîrea de a sluji neabătut cauza mărețată a partidului și interesele poporului, fermitatea politică, un acut spirit combativ față de lipsuri, față de influențele ideologice și morale burgheze. A fost puternic subliniată ideea că în educarea elevilor rolul principal îl revine școlii, că programa limbii române, a istoriei, geografiei, științelor sociale, tuturor materiilor, este astfel concepută încît asigură elevilor cunoștințele necesare pentru a-și desăvîrși educația politică, ideologică, cetățenească. De aceea, organizațiile U.T.C. vor trebui să-și propună ca obiectiv central al întregii lor activități, mobilizarea elevilor pentru a învăța cu pasiune, a-și însuși aceste materii, ajutîndu-i ca aceste cunoștințe ce se preda în școală să fie transformate în convingeri profunde.

Pe baza hotărîrilor Congresului al VIII-lea al U.T.C. muncă de educație se va desfășura în principal în adunările generale care vor avea loc o dată pe lună. În cadrul acestora se vor dezbate probleme izvorite din viața și preocupările specifice colectivului în care-școlii, fiecărei clase în parte, care să ducă la îmbogățirea vieții interne de organizație, să mărească răspunderea elevilor pentru îndeplinirea îndatoririlor lor uteciștii, să întărească disciplina de organizație, să stimuleze critica și autocritica, combativitatea revoluționară, să educe tineretul în spiritul unei comportări demne, civilizate, în școală, familie și societate.

În cadrul adunărilor generale se vor prezenta, de asemenea, în vederea înțelegerii lor aprofundate, aspecte ale politicii partidului nostru de desăvîrșire a construcției socialiste, figuri de eroi ai luptei pentru libertatea și fericirea poporului, succesele obținute în dezvoltarea economiei, științei și culturii, probleme privind viața internațională, mișcarea comunistă și muncitorească, precum și politica externă a partidului și statutul nostru în acest scop, pe baza consultării uteciștilor, se vor stabili la începutul fiecărui trimestru temele care urmează să fie dezbătute în adunările generale. Pentru a stimula interesul elevilor față de problemele puse în discuție, vor trebui folosite forme cât mai adecvate conținutului temei — expuneri, conferințe, referate urmate de discuții, dezbateri, răspunsuri la întrebările puse de elevi etc.

Pentru întreaga masă a elevilor în afara problemelor dezbătute în adunările generale, organizațiile U.T.C. vor iniția expuneri, simpozion, jurnale vorbite, întîlniri și convorbiri cu cadre competente din diferite domenii de activitate, activiști de partid și de stat, muncitori, ingineri și tehnicieni, oameni de știință, artă și cultură etc.

Este necesar să se asigure un conținut mai bogat informărilor politice, invitînd să răspundă la întrebările elevilor, să vorbească în fața lor, profesori, oameni de specialitate, ziaristi, despre evenimentele care au loc în țara noastră, în viața internațională, despre lupta popoarelor, a tineretului din țările capitaliste sau aflate încă sub dominația capitalistă, împotriva exploatații și aspirării, pentru libertate și independență.

Organizațiile U.T.C. din școli vor trebui să ofere un cîmp mai larg manifestărilor prin care elevii să cunoască glorioasele tradiții de luptă ale poporului și partidului. Acțiunile ca vizitele la muzee, locuri istorice, îngrijirea monumentelor, expedițiile pe urmele unor înaintași iluștri, trezesc în sufletul elevilor profunde sentimente patriotice, le oferă pildă înălțătoare de luptători patrioți pentru progresul social, pentru afirmarea ființei naționale a poporului român. Activiștii Uniunii Tineretului Comunist cu munci de răspundere să vorbească în fața elevilor despre istoria mișcării revoluționare a tineretului român, despre figurile luminoase ale luptătorilor comunisti și uteciștii.

Desfășurînd asemenea activități, organizațiile U.T.C. vor contribui la formarea la elevi și studenți a unor temeinice convingeri politice, ideologice, în spiritul ideilor marxist-leniniste, al politicii P.C.R., la cultivarea în rîndul acestora a hotărîrii de a sluji neabătut cauza mărețată a partidului și interesele poporului, vor contri-

bul la dezvoltarea patriotismului socialist și internaționalismului proletar, a solidarității internaționale în numele idealurilor de pace și socialism.

Plenara a cerut organizațiilor U.T.C. să dezvolte mai mult la elevi dragostea și interesul pentru culegerea și valorificarea folclorului local, organizînd expediții de documentare, convorbiri cu bătrînii satelor, continuatori ai unor tradiții în cusătură, sculptură, ceramică etc. Materialele culese cu acest prilej să fie valorificate în cadrul revistelor, expozițiilor și muzeelor școlare.

Una din îndatoririle de onoare ale organizațiilor U.T.C. din școli este aceea de a cultiva la elevi adinca prețuire a tradițiilor științei, artei și culturii românești, dorința fierbinte de a prelua și a duce mai departe făclia creației înaintașilor, contribuind astfel la afirmarea și dezvoltarea a tot ce este nou și înaintat, pentru triumful progresului și prosperitatea patriei.

Organizațiile U.T.C. din școli vor trebui să militeze în viitor cu mai multă perseverență pentru formarea și dezvoltarea la elevi a trăsăturilor moralei comuniste; ele trebuie să educe la viitorul om al muncii, al științei, artei și culturii asemenea trăsături de caracter cum sînt onoarea, demnitatea, cinstea, comportarea civilizată în toate împrejurările, interesul și atitudinea activă, militantă, față de problemele întregii noastre societăți. Sprijinind școala în formarea și dezvoltarea la tineri a unor asemenea trăsături, organizațiile U.T.C. trebuie să contribuie activ la crearea în rîndul elevilor a unei atitudini intransigente, a unei opinii combative de masă împotriva manifestărilor de superficialitate față de problemele majore ale vieții, împotriva tendințelor unor elevi de a nesocoti normele elementare de comportare civilizată, de a fugi de greutăți, de a subaprecia munca fizică.

Pornind de la sarcinile puse de partid în fața organizațiilor U.T.C. din școală, plenara a subliniat necesitatea ca aceasta, cu sprijinul și colaborarea conducerii școlilor, să fie organizatoarea tuturor activităților extrașcolare. Organizațiile U.T.C. trebuie să-și asume, din planul comun de activități, responsabilități precise, să prevadă în planurile lor proprii sarcini concrete, în așa fel încît fiecare elev să știe ce inițiază organizația pentru el, la ce fel de activități îl cheamă să ia parte.

Cu sprijinul competent și permanent al cadrelor didactice, organizațiile U.T.C. trebuie să antreneze întreaga masă a elevilor la pregătirea și desfășurarea unor bogate activități culturale-artistice. Să fie create în toate școlile formații artistice la care să fie antrenat un număr cât mai mare de elevi și care să prezinte spectacole în fața colegilor lor, a elevilor din alte școli. Pentru stimularea mișcării artistice din școli, se vor organiza anual, la nivelul orașelor și raioanelor, concursuri care vor marca și închiderea anului școlar, se va studia împreună cu Ministerul Învățămîntului posibilitatea organizării festivalurilor naționale ale elevilor: se va statornici în viața școlilor frumoasa tradiție a serbărilor școlare cu prilejul deschiderii și închiderii cursurilor, precum și al unor evenimente însemnate.

Organizațiile U.T.C. din școli să inițieze o largă acțiune de învățare a pozițiilor cîntecelor patriotice și revoluționare de către elevi. Va trebui să devină o practică a muncii de organizație, intrucît face parte din spiritul tineresc care o definește, ca uteciștii să cînte la adunările generale, la acțiunile de muncă patriotică, ca ocazia organizării unor marșuri, precum și la toate activitățile care se organizează de către U.T.C. în școală.

Continuînd o veche tradiție, cu sprijinul conducerii școlilor, al cadrelor didactice, organizațiile U.T.C. vor trebui să inițieze editarea „revistelor școlare”, folosind pentru aceasta posibilitățile locale, asigurînd astfel un cadru potrivit de manifestare a aptitudinilor literare, muzicale, științifice, tehnice și artistice ale elevilor.

Folosind mai bine baza materială existentă în fiecare școală și oraș, organizațiile U.T.C. cu sprijinul conducerii școlilor, al comitetelor de cultură și artă, al caselor de cultură, teatrelor, întîrind colaborarea cu alte colective de tineri, să organizeze cu regularitate reuniuni tovarășești, carnavaluri, seri distractive și alte activități menite să asigure o distracție plăcută, cu adevărat tinerescă, masei largi a elevilor.

Pe baza măsurilor recente privind organizarea și desfășurarea activității de educație fizică și sport în rîndurile elevilor, organizațiile U.T.C. vor trebui să sprijine școala și asociațiile sportive în elaborarea și aplicarea calendarului competițional, la amenajarea bazelor sportive, astfel încît toți elevii să fie antrenați la practicarea sistematică a exercițiilor fizice și sportului. Continuînd să se preocupe mai mult de dezvoltarea la elevi a interesului pentru orele de educație fizică, organizațiile U.T.C. au datoria ca prin asociația sportivă să organizeze întreaga activitate sportivă de masă inițind

campionate de clasă, competiții interșcolare și interclase etc., să sprijine elevii cu aptitudini pentru a obține rezultate de performanță.

Turismul, important mijloc de educare patriotică a elevilor, de dezvoltare și călîre fizică, va trebui să cunoască o mai mare extindere în școli. În fiecare școală se vor iniția excursii de turism.

Subliniînd necesitatea îmbunătățirii muncii politice și organizatorice în rîndurile tineretului astfel ca în următorii ani covîșitoarea lor majoritate să devină membri ai Uniunii Tineretului Comunist, Congresul al VIII-lea al U.T.C. a precizat totodată că cea mai mare parte a celor ce vor intra în U.T.C. vor proveni din școlile generale, licee și școli profesionale. De aceea, plenara a arătat că este necesar ca organele și organizațiile U.T.C. să desfășoare o muncă intensă de educare politică a elevilor care urmează să devină uteciștii, să le explice scopul, caracterul și sarcinile U.T.C., drepturile și îndatoririle ce le revin, să-i antreneze la activitățile inițiate, dezvoltîndu-le dragostea și atașamentul față de organizație. O dată primiti în rîndul uteciștilor, organizațiile U.T.C. trebuie să desfășoare o muncă strîns legată de educarea și creșterea în spiritul principiilor revoluționare, să-i antreneze la întreaga viață de organizație, să le încredințeze sarcini concrete și să-i ajute să îndeplinească. Comitetele raionale și orașenești ale U.T.C. vor trebui să acorde o atenție deosebită creării organizațiilor U.T.C. la clasele a VIII-a, primirii în rîndurile U.T.C. în cursul anului școlar a majorității elevilor din aceste clase.

Pe baza hotărîrii plenarei Comitetului Central al P.C.R. din aprilie a. c. au fost luate o serie de măsuri menite să ducă la îmbunătățirea generală a activității pionieresti. Este o datorie de onoare a organelor și organizațiilor U.T.C. să sprijine în continuare întru deplină măsură activitatea pionierescă, să manifeste o deosebită grijă și atenție față de cei care mine vor deveni membri ai U.T.C. Plenara a recomandat organelor și organizațiilor U.T.C. să ajute consiliile regionale, raionale și orașenești ale organizației pionierilor pentru ca acestea să inițieze și să desfășoare cu copii un program de activități interesante, ținînd seama de particularitățile de vîrstă ale elevilor, să îndeplinească întocmai sarcinile încredințate de partid organizației pionierilor.

Una din formele importante de manifestare a sentimentelor de dragoste pentru patrie și locul natal și totodată o activitate menită a contribui la educația prin muncă a tinerilor s-a dovedit a fi munca voluntar-patriotică a tineretului — activitate cu o tradiție frumoasă și îndelungată. Participarea elevilor și studenților la aceste activități a avut, pe lîngă efectele economice, o influență pozitivă în dezvoltarea conștiinței, în formarea unei atitudini înaintate față de muncă, a respectului față de creatorii bunurilor materiale ale societății. Plenara a subliniat necesitatea ca elevii și studenții să participe cu regularitate la acțiunile de muncă patriotică (exceptînd perioadele de teze și sesiunile de examene), la construcția spațiilor de învățămînt, a căminelor, a obiectivelor social-culturale, la efectuarea unor lucrări în agricultură, la înfrumusețarea orașelor, precum și la alte activități. În timpul vacanței de vară se vor organiza acțiuni de muncă patriotică pe șantiere și unități agricole în cadrul cărora va fi cuprins un număr cât mai mare de elevi și studenți. Pentru a asigura acțiunilor de muncă voluntar-patriotică un caracter educativ și organizatoric, elevii și studenții vor fi constituiți în brigăzi, iar la acțiunile inițiate vor purta drapelul partidului și al patriei, vor cînta cîntece revoluționare, patriotice.

O atenție deosebită va trebui acordată organizațiilor U.T.C. ce se vor constitui în toamna acestui an în liceele de specialitate, precum și celor nou create în celelalte școli și facultăți, consolidării lor politice și organizatorice, desfășurării unor bogate activități încă din primele zile de școală.

Plenara a recomandat organelor U.T.C. să aprofundeze în continuare problemele pe care le ridică munca în rîndul elevilor și studenților, să organizeze colective care să controleze și să ajute munca în școli și facultăți, să generalizeze experiența pozitivă, să stabilească măsuri pentru instruirea diferențiată a cadrelor.

În cadrul lucrărilor plenarei a fost puternic exprimată convingerea că elevii și studenții patriei își vor dovedi recunoștința față de partid, față de întregul nostru popor pentru minunatele condiții de studiu și de viață ce le-au fost create, pregătindu-se cu pasiune în școli și facultăți animată de convingerea insufletitoare că realizările de seamă din industrie, agricultură, din toate domeniile, sînt și vor fi asigurate prin munca unor cadre bine pregătite, capabile să facă față cu succes și competență sarcinilor complexe, să-și pună întreaga energie și priecere în slujba operii de edificare a socialismului și comunistului în patria noastră.

OAMENI ȘI PASIUNI

Reflectam, stînd de vorbă cu profesorul Constantin Cios de la Liceul de arte plastice din Capitală, la acele nobile pasiuni care umplînd timpul omului, îl fac mai valoros și mai bogat în semnificații, poleind și încălzînd gînduri, determinînd acel continuu impuls către „mai bun” și „mai frumos”. Discuția — desfășurată într-o sală de clasă, într-o după-amiază al cărei soare, pătruns prin ferestre, se juca de-a v-ați ascunslea cu umbrele dintre bănci — reunea doi oameni, un caiet gros și un maldăr de cartoane și cartonașe, coli de hîrtie și de sugativă.

Acum opt ani cînd a intrat la Liceul de arte plastice ca profesor de educație fizică, după ce lucrase doi ani în aceeași specialitate la o școală profesională, tovarășul Cios s-a bucurat mult: se apropia mai mult, în felul acesta, de una din pasiunile lui. Căci, dacă este adevărat că lecțiile sale de educație fizică l-au consacrat drept un profesor priceput și conștiincios, nu-i mai puțin adevărat, în schimb, că atmosfera creatoare a școlii a făcut să se manifeste mai puternic pasiunile artistice pe care Constantin Cios le vădise de mic copil pentru lumea formelor — desene și sculpturi — ca și pentru literatură — lumea cuvîntului. Așa se explică prezenta caietului gros, frate bun al multor altora, pline toate de schițe scurte — genul cultivat de Constantin Cios — și a maldărului de gravuri.

— Le scriu. Uneori foarte grăbit în notație. Revin aport. Cînd le

termin, le las în caiet. Nu, nu am publicat nimic. Nicî și mei nu mi le cunosc. Le-am cîntat uneori unui coleg de școală. Simt că trebuie să scriu și scriu. Apoi, îmi ilustrez schițele cu gravuri.

Am ascultat și eu două sau trei schițe. Scurte. Vădînd un anume fel de a surprinde realitatea. Profesorul Cios, pescar amator, inițiator și mentor al unui cerc de pescari amatori înființat în școală (el spune că în timpul cînt pescuiește tot la „ale lui” lucrașii, meditațiile), mi-a cerut să am în timpul lecturii o „răbdare de pescar amator”. Nu a fost nevoie. Mi-au plăcut. Chiar mult. Pentru cititori am să reproduc una dintre ele. Descrie o întimplare trăită de autor de mult, în copilărie.

Povestea cu buturugile

Cum o fi fost povestea cu buturugile? Mi-aduc aminte că-i dădusem o bucată de pine și o roșie. Nu mi-o ceruse el, ci i-am dat-o eu, fiindcă era îmbrăcat prost și amărît și fiindcă maică-mea făcea și ea același lucru cu alți bătrîni ca el.

Se așezase lîngă lemnele abia descărcate din căruța și o aștepta pe coana Rodica, vecina noastră, care cumpărase lemnele și probabil că se dăuse prin piață să facă unele cumpărături. Sta lîngă gară pe o buturugă, zgîrlită, mîncînd din roșie ca grîjă, ca să n-o termine prea devreme și să-i rămîna pinea goală.

Eu mă învîrteam pe lîngă lemne, poate am să văd vreun putregăi din ala alb care luminează noaptea, și citeodată îl priveam pe bătrîn cu cită postă mîncînd.

— Ce tot cauți pe acolo? mă întrebă bătrînul.

— Nu caut nimic, i-am răspuns eu. Mă uit numai la buturugile astea mari și găunoase și chiar dacă îți-aș spune.

— Ehe, ce-am pățit eu cu niște buturugi... Și arată cu degetul coarjată către lemne.

— Uite am să-ți povestesc, dacă vrei să mă ascuți.

Toamăi atunci au ieșit din curte Pandele și Ionel care mă strigau bucurosi, învîrind în mîna un băț și o țurcă.

— Hai, bă, să ne jucăm. Ia uite ce țurcă mi-a făcut tata!

Era o țurcă nouă, cu patru mușchii și scrisă cu creion chimic. Aș fi stat să ascult povestea cu buturugile, dar ei voiau să ne jucăm



Peisaj din delta (gravură)

chiar atunci, pentru că mai tîrziu trebuiau să se ducă să scoată rîme, fiindcă nea Marin pleca la pescuit. Așa că, după ce am cîntărit nițel țurca în mîna, am început să jucăm mîsură în strada de la un capăt la celălalt.

Mosul strînsese pe lîngă el paltonul petecit și, cu mîinile în buzunare, o aștepta pe stăpîna lemnelor. Voia pe semne să i le care, poate chiar să i le spargă și, bineînțeles, să primească ceva pentru asta.

Soarele de toamnă, destul de palid, poate că-l încălzise totuși, fiindcă stătea cu un umăr băgat în gară și capul sprijinit pe podul palmei. N-a trecut mult și coana Rodica se țu încărcată de zarzavaturi lîngă ea, doi vîjgani desculți se făleau cu funiile de ceapă ce li le puseseră în jurul gîtului. Au privit o clipă lemnele și au intrat în curte să scape de povară, după aceea au prins să care lemnele. Unul căra și celălalt începuse să le spargă.

— Am cinci sute, Costică.

— Bine, atîta ai.

— Hai, bă, e rîndul tău.

— Ce poveste o fi vrut să-mi spună mosul cu buturugile? Da' văd că bietul de el doarme. Mai bine ascultam povestea. Vîjgani cără lemnele — ce dracu e așa de oboșit? Ei cără lemnele și el doarme.

I-am spus unuia dintre cei doi că mosul venise mai de mult, să care el lemnele. Omul se uită sbanghiu la mine și începu să ridă.

— Ia auzi, Constandine, că prăpăditul ăsta care doarme venise pentru cărat lemnele — și rîdea așa de tare că a apărut din curte și celălalt, să hohotească împreună. Copiii au început să ridă și ei de le-neca mosului. A ieșit și coana Rodica, căreia îi sălta burta cu fiecare hohot.

— Hai școală, bețivane, că mai avem puțin și-ți luăm perna de sub tine.

M-am apropiat de umărul bătrînului. Voiam să-l trezesc.

— Hai școală, moșule.

Dar mosul murise. Murise „subțit”, așa spunea coana Rodica. De ce nu am stat să ascult povestea cu buturugile?

Schițe literare, desene și gravuri care să le ilustreze — iată preocupările profesorului Cios în timpul său liber. Făcîndu-i să trăiască bucuriile creației, ele îl ajută în același timp să-și înțeleagă mai bine elevii, să fie mai aproape de ei.

D. TEODORU



Cap de copil (sculptură)